

Samspilstema 1: SMIL

Vis positive følelser - vis at du er glad for barnet

- Det er vigtigt for barnets tryghed, at den voksne er følelsesmæssig tilgængelig, glad for barnet og viser glæde og entusiasme for samværet.
- Den følelsesmæssige kommunikation skaber udtryk for mange relationelle følelser: glæde, vrede og sorg.
- En spejling giver barnet selvværd. Barnet oplever og føler, at det betyder noget, at det har værdi for den voksne det er sammen med

Ideer til hvad du kan gøre

- Overvej hvordan du selv praktiserer tema 1
- Hvordan reagerer dit barn?
- Hvordan tror du, at et barn som bare møder ligegyldighed og negative følelser fra sine nærmeste vil reagere?
- Hvilke egenskaber sætter du mest pris på hos dit barn?
- Hvordan kan du gøre dit barn glad?

Samspilstema 2: SE

Juster dig efter barnet og følg dets initiativ.

- I samspillet med barnet er det vigtigt at være opmærksom på barnets ønsker og handlinger, følelser og kropssprog, til en vis grad følge barnets initiativ og vise interesse for det, barnet er optaget af. Barnet vil opfatte, at den voksne værdsætter dets initiativer, når der svares på dets udspil.
- Det er vigtigt for udviklingen af barnets selvfølelse, at det får lov til at følge egne udspil og ikke altid påduttet aktiviteter fra andre. Pas på ikke at køre for hurtigt frem og "tromle" barnets initiativer ned.

Giv også det langsomme barn tid. Lige så vigtigt det er at handle på barnets initiativ, lige så vigtigt er det at vente, fordi pausen giver barnet tid til refleksion.

Ideer til hvad du selv kan gøre:

- Overvej hvordan du selv praktiserer dette tema.
- Læg mærke til hvordan reagerer dit barn, når du justerer dig efter det og følger barnets udspil?
- Prøv at overveje hvordan vil et barn der aldrig får besvaret sine udspil, indrette sig og opføre sig?

Samspilstema 3: LYT

Tal med barnet om det som optager det og prøv at få gang i en følelsesmæssig samtale.

- Alle børn har brug for samtaler. Gennem samtaler oplever og lærer barnet blandt andet turtagning og tilknytningen. Barnet lærer at indgå i dialog - at snakke sammen - have noget sammen
- Barnet bliver anerkendt som et selvstændigt individ med intentioner og vilje. Barnet bliver en ligeværdig partner.
- Den voksnes udspil, at ville barnet noget, er en anerkendelse af barnets verden som værende rigtig - og dermed barnet som person.
- Lærer barnet at have interesse for dets omverden.

Ideer til hvad du kan overveje:

- ▶ Prøv at overvej, hvad det betyder for dig, at andre vil lytte til, eller interessere sig for noget, du er optaget af??
- Hvornår viser du dit barn interesse?
- Hvilke af barnets initiativer viser du interesse?
- Kan du vise interesse uden at dømme/vurdere om det barnet gør eller siger, er rigtigt eller forkert?

Samspilstema 4

Ros barnet for det, som det magter og anerkend barnet for at være den det er

- Når den voksne gør barnet opmærksomt på, hvad det kan præstere oplever barnet at være accepteret og kompetent.
- Ved at bekræfte det, barnet magter at gøre, understøttes udviklingen af en sund selvtillid - tillid til egne evner.
- Barnet vil gerne gøre mere af den adfærd, det får ros for - det er dejligt at få ægte ros.

Det er dejligt at mestre og få kompetencer.

- Barnet får både selvtillid (troen på at jeg kan) og selvværd (troen til at være noget særligt).
- Barnets gå-på-mod og nysgerrighed stimuleres gennem anerkendelse.
- Anerkendelse er 'psykologisk ilt'.
- Gennem anerkendelse lærer vi at blive selvstændige individer. Vi tør folde os ud, som det menneske vi er på godt og ondt. Vi tør have vores egen mening og respektere andres.

Ideer til hvad du kan overveje:

- Hvad roser du dit barn for?
- Hvornår giver du ros til dit barn ?
- Hvordan viser du / giver du barnet anerkendelse?

Samspilstema 5: FANG

Hjælp barnet med at samle sin opmærksomhed, så I har fælles oplevelse af omverdenen

- Du hjælper dit barn med at fokusere dets opmærksomhed, gør det nysgerrig på omverdenen, hvilket er grundstenen i al læring.
- Du lærer barnet at være sammen om noget fælles. Barnet får erfaring med at dele oplevelser og erfaringer med andre mennesker, at udveksle tanker og følelser - at samarbejde
- Fælles opmærksomhed er en forudsætning for, at den voksne kan formidle erfaring
- Barnets måde at have fælles opmærksomhed udvikler sig i takt med barnets øvrige udvikling.

Ideer til hvad du kan overveje:

- Hvordan er du opmærksom på at indpasse dig efter barnets respons?
- hvordan er du i stand til at regulere mængden af indtryk efter hvad dit barn kan magte?

Hvornår tager du initiativ til fælles opmærksomhed?

Kan det både være dig og barnet, der tager initiativ?

Samspilstema 6:

FASTHOLD

Giv mening til barnets oplevelse af omverdenen ved at tale om den og ved at vise følelser og entusiasme.

- Når du har barnets opmærksomhed, så sæt ord på det I oplever sammen. Det kan både være det I gør sammen og hvordan det er at være sammen. Du hjælper dit barn med at fastholde opmærksomheden og huske oplevelsen, når du selv viser følelser og entusiasme - er tilstede i oplevelsen. Du hjælper dit barn til at fortolke omverdenen, så den bliver forståelig og meningsfuld.
- Ved at den voksne beskriver, giver navn og viser følelser for det, der opleves sammen, vil oplevelsen blive betydningsfuld for barnet og udvider barnets opmærksomhed til koncentration. Det er ikke nok, at barnet ser og oplever ”på egen hånd”.
- For at oplevelserne skal give mening, må der ske en formidling gennem omsorgspersonernes beskrivelser og følelsesmæssige reaktioner. Barnet har brug for en ”oversætter”, for at omverdenen kan opleves som meningsfuld.

Ideer til hvad du kan overveje:

- Kan fange dit barns interesse om noget du selv er optaget af.
- Viser glæde og entusiasme, når du oplever noget sammen med dit barn.
- Hvornår du på en positiv måde sætter ord omverdenen, gør den forståelig for dit barn.

Samspilstema 7: FORBIND

Uddyb og giv forklaringer når du oplever noget sammen med barnet

Når de voksne forklarer og sammenligner med tidligere erfaringer lærer barnet. De nye oplevelser eller viden knyttes til den viden barnet allerede har. Vi hjælper på denne måde barnet med at danne nye sammenhænge og forståelser.

- Gennem vores uddybelse og forklaring overskrider vi og går ud over det, barnet oplever her og nu. Et væsentligt bidrag til barnets intellektuelle udvikling.
- Der sker en justering i zonen for nærmeste udvikling.
- Den voksne griber barnets læreproces og udvider den.
- Der foregår læring om faktuelle ting og social medlæring. Der er læring i AL samspil - både det den voksne gør og siger samt ikke gør og siger.

Ideer til hvad du kan overveje:

- I hvilke situationer du giver barnet ny viden måske knyttet an til noget barnet allerede ved.
- Kan du finde nye situationer hvor det vil være oplagt at forklare, udvide barnets viden og erfaringer?
- Er der særlige aktiviteter eller situationer, hvor det er oplagt at bruge dette tema?

Samspilstema 8:

Hjælp barnet med at kontrollere sig selv, ved at sætte grænser på en positiv måde, ved at lede det, vise positive alternativer og planlægge sammen

- Du påtager dig forældre- eller lederskabet på en positiv, proaktiv måde.

Barnet kan være tryk ved at du har 'har styr på' verden og hjælper det til at regulere farten - navigere i verden på den gode måde.

- Du afgrænser dig selv, tydeliggør overfor barnet hvad det har at rette sig efter, samtidig med at du giver barnet retten til at have sin egen mening eller opfattelse - måske være uenig med dig?
- Du er selv rollemodel og viser barnet de skrevne og uskrevne kulturelle normer og regler, som gør det let for barnet at indgå i mange sociale sammenhænge.
- Den voksne skal have fokus på egen selvafrænsning: Dvs. at sætte sin grænse på en ordentlig måde

Ideer til hvad du kan overveje:

Prøv at læg mærke til:

- Hvordan du påtager dig lederskabet på en ligeværdig måde?
- Hvordan sætter du grænser, når du er træt eller vred?
- Kan du i højere grad guide dit barn på en positiv måde i hvad det må eller skal, i stedet for at italesætte alt det barnet ikke må eller skal?